

Schriftlicht

D.S. Dreschler

Volhouden!

Maar houd vol, Zerubbabel - spreekt de HEER -, houd vol, Jozua, zoon van Josadak en hogepriester; jullie allen bewoners van dit land, houd vol! - spreekt de HEER. Werk door, ik ben bij jullie - spreekt de HEER van de hemelse machten.

Daarop zei Haggai: ‘Zo is het ook met deze mensen - spreekt de HEER -, zo is het in mijn ogen gesteld met heel dit volk, en zo is het ook met de vruchten van hun arbeid; alles wat zij offeren is onrein. Maar let op wat er vanaf vandaag gebeuren gaat.

Het is waar dat het zaad nog ongebruikt in de schuur ligt, en ook hebben de wijnstok en de vijgenboom, de granaatappel en de olijf nog geen vrucht gedragen, maar vanaf vandaag zal ik jullie mijn zegen geven.’

“Op die dag - spreekt de HEER van de hemelse machten - zal ik jou, Zerubbabel, zoon van Sealtiel en mijn dienaar, dragen als mijn zegelring, want jou heb ik uitverkozen - zo spreekt de HEER van de hemelse machten.”

(Haggai 2:4, 14-15, 19, 23)

Wat zijn ze enthousiast begonnen! De Israëlieten hebben de tempelbouw weer goed ter hand genomen na de eerste preken van Haggai. Ze hebben veel klaargelegd op de tempelberg in Jeruzalem. Balken, hout, cement. Straks kunnen ze gaan bouwen. Drie maanden geleden had Haggai gezegd: ‘Ga naar de bergen en haal hout.’ Hij waarschuwde het volk om de bouw van het huis van God niet uit te stellen. Ze moesten niet zelf in mooie huizen wonen, terwijl ze het nog geen tijd vonden om het huis van God te herstellen. Ze hebben geluisterd. Nu kan op de vierentwintigste dag van de negende maand de eerste steen gelegd worden.

Zou het lukken om gemotiveerd te *blijven*? ‘Alle begin is moeilijk’, maar als je begonnen bent, is het misschien nog wel moeilijker om vol te houden. Straks als de vijanden komen; als het slecht gaat en er tegenslag komt; als Gods zegen op zich laat wachten. Zal er steeds iets meer van de tempel staan te schitteren? Of zal er straks weer zo’n half afgemaakt bouwsel liggen?

Want is dat niet heel herkenbaar? Je begint ergens enthousiast aan, maar als het tegenzit, stop je er maar weer mee. Bijvoorbeeld een cursus of een opleiding. Dat je toch niet doorzet, als duidelijk wordt dat je er wel veel voor moet doen. Je gaat enthousiast beginnen aan een sport, maar even later is de motivatie weg om ermee door te gaan: een avondje lui op de bank is ook wel lekker. Hoe zit dat in de kerk en in het leven met God? Je kunt soms enthousiast ergens aan beginnen, en soms is het nieuwe seizoen zo’n moment om je verbond met God te vernieuwen. Of neem je je door een speciale dienst of avondmaalsviering voor om voortaan uit dankbaarheid het goede te doen. Je laat dat zien door naar vereniging of bijbelstudie te gaan, door hulp te geven aan iemand die het moeilijk heeft, tijd te nemen voor een kennis met wie je praat over het geloof, trouw te zijn in de kerkgang of aandacht te geven aan de persoonlijke omgang met God in het gebed.

Maar hoe kun je nu echt volhouden? Wat is een goed begin? Hoe raak je niet opgebrand, hoe raken de tempelbouwers niet opgebrand? Als de tempelbouwers verkeerd beginnen, kunnen ze door een beetje tegenslag weer thuis in hun mooi afgetimmerde woning komen te zitten,

terwijl de geestelijke tempel een bouwval blijft. Als je verkeerd bouwt, kun je even later weer terug zijn bij af.

Starten met een rein hart

Zouden de tempelbouwers ook mogen verwachten dat het beter met ze gaat als ze de tempel gaan herbouwen? Voor ze begonnen te bouwen ging het heel slecht, zouden ze dan nu wel hulp en zegen mogen verwachten?

Haggai begint met een voorbeeld. Daarvoor loopt hij naar de priesters en stelt ze twee vragen. Van de priesters mocht je verwachten dat ze alles wisten over wat heilig is en onheilig, aan een uitspraak van een priester moest je je ook houden (Deut. 17).

Hij zegt: ‘Stel je voor dat een priester op dit brandofferaltaar een stuk vlees offert en hij neemt een stuk vlees mee naar huis.’ Dat was een situatie die veel voorkwam: niet bij brandoffers, want die werden helemaal verbrand, maar wel bij vredeoffers. Dan mocht de priester iets van het vlees opeten in de tempel. Maar... er is nu geen tempel, dus hadden ze afgesproken dat hij het mee naar huis mocht nemen, maar dan wel ‘in een plooi’ van zijn mantel, zodat het beschermd was en heilig bleef. Haggai vraagt: ‘Stel dat dat vlees tegen ander eten aan komt, tegen brood, of gekookt voedsel, of wijn, of olie of wat voor voedsel ook maar. Is dat voedsel dan ook heilig? Mag je dat voedsel dan ook niet meer eten en moet je het naar de tempel brengen? Is dat dan net zo heilig als die toonbroden die David opgegeten had, toen hij vluchtte voor Saul (1 Sam. 21)?’ Het antwoord van de priesters is kort maar duidelijk: ‘Nee!’ Dat hadden ze afgesproken: door dat heilige, gekookte vlees werd het andere niet heilig, anders zou het niet werkbaar zijn nu ze geen tempel hebben en het thuis op moeten eten. Het heilige maakt het andere dus niet heilig!

Maar dan komt Haggai met een tweede vraag: ‘Stel, iemand komt in aanraking met een lichaam van een dode, of is daarbij in huis geweest. Hij is onrein. Als hij nu ander voedsel, brood, of wijn aanraakt, wordt dat dan wel onrein?’ Nu is het antwoord: ‘Inderdaad, het wordt onrein!’ Als je zo dicht bij een dode was geweest, was je zeven dagen onrein en mocht je in de woestijn zelfs niet in het legerkamp komen. *Het heilige maakt het andere niet heilig, het onheilige maakt het andere wel onheilig!*

Dan zegt de Here, door Haggai: Zo gaat het nu ook met mijn volk en met mijn mensen. Ze brengen wel brandoffers, op dat altaar, maar daarmee gaat de heiligheid nog niet over op heel het volk. Een altaar alleen is niet genoeg. Ik wil een huis om in te wonen, zodat Ik op de goede manier gediend kan worden. Maar wat nog veel erger is: er is onreinheid binnen het volk. Wat bedoelt God daarmee? Wat is ‘de vrucht van hun arbeid die onrein is’ (vs. 14)? Daarmee doelt God op de tempelbouw. Doordat ze ongehoorzaam waren en de tempel niet herbouwden, doordat ze niet naar God luisterden, waren ze onrein en zorgden ze dat alles onrein werd. Dan had het geen zin om een offer te brengen: want als je een offer brengt terwijl je ongehoorzaam bent aan Gods wil, dan kan dat je niet schoonwassen, dan zit het niet goed met je hart. Dan hoeft je ook geen zegen te verwachten.

Zo is het ook in Christus’ kerk. Het is niet zo dat je door goedkope genade en door alleen de naam van de Heer te noemen, automatisch helemaal heilig bent voor God. Zodat je daar automatisch kracht van krijgt om door te gaan. Als je leeft in de zonde, zijn geboden overtreedt, als het huis en het werk van de HERE op de tweede plaats staat, en je eigen huis en je eigen leven op de eerste plaats staan, en je zegt: ‘het is nog niet de tijd’ om mijn leven aan de Here te geven, om trouw naar de kerk te gaan, om bij te dragen aan de opbouw van een geestelijk huis, dan hoeft je niet op zegen te rekenen. Als je leeft zoals de Here Jezus zegt: ‘afgestompt door de roes en de zorgen van het dagelijks leven en niet meer open voor mij’

(Luc. 21:34), dan krijg je niet automatisch nieuwe kracht. Zo was het ook met het volk: zolang ze nog niet waren begonnen aan de herbouw van de tempel, was het niet gek dat de HERE zijn zegen niet gaf. Wie met een vroom gezicht naar het altaar van de HERE gaat, maar ondertussen niet naar Hem luistert, blijft onrein. God vraagt gehoorzaamheid en een recht hart. Zoals David bad om een rein hart voor God. Vanuit dat reine hart mogen de Israëlieten de tempel gaan herbouwen. Toen ze niet luisterden, hoefden ze geen zegen te verwachten. Maar nu ze zijn gaan bouwen, nu de eerste steen wordt gelegd, nu ze komen met een recht hart, wil God ook verder werken en zijn volk zegenen.

God doet het

Wanneer de teruggekeerde Israëlieten een rein hart hebben, zullen ze ook kracht krijgen om door te gaan. Maar dan niet in eigen kracht. Dat is de boodschap van Haggai: blij doorgaan zoals past bij je grondhouding. Volhouden en niet opgeven betekent dat je God op de eerste plaats blijft zetten en dat je eerst geeft om Hem en van Hem ook je zegen verwacht. Dat je niet denkt dat je door alleen te leven voor de dagelijkse dingen, voor je huis, je werk, je gezin, je geluk kunt vinden. Zoek eerst het koninkrijk van God, dan krijg je al het andere bovendien. Blijf doorbouwen aan dat rijk. Haggai mag het namens God zeggen: Zoals jullie het nu doen, doen jullie het goed!

Om te laten zien dat hij gelijk heeft, neemt Haggai ze eerst mee terug naar het verleden. Weten jullie nog hoe het was voordat jullie de tempel begonnen te bouwen? Soms was er dan een berg graan, waarvan jullie dachten dat er wel twintig maten graankorrels uit te halen waren, als het graan gedorst was. Maar van de twintig maten die je neergezet had, bleven er tien leeg: zo teleurstellend was de opbrengst!

Als jullie de wijnpers vol met druiven hadden gestopt en je ging ze platpersen, en jullie hadden gerekend op vijftig kruiken, dan waren het er maar twintig. Ook gaf God ziekten. Hij trof hen met honingdauw, een schimmel of een larve die met heel droog of ook met vochtig weer het gewas aantastte. Hij trof hen met brandkoren. Dat is koren dat op het moment dat de korrels dik moesten worden, getroffen werd door een verschroeiende oostenwind zodat er niet veel opbrengst was. Het is de vloek die God voorspeld had toen Hij zijn verbond met hen sloot.

Maar let nu goed op wat er komen gaat. Nu zijn jullie de tempel aan het herbouwen. Nu zal het allemaal anders gaan. Nu alles klaarligt voor de opbouw en de timmerlui en metselaars, al de bouwlieden klaarstaan om de tempel op te bouwen, nu jullie gehoorzaam zijn aan mij: nu zal Ik ook mijn zegen geven. Is er nog zaad in de schuur (Statenvertaling)? Haggai bedoelt dat het graan er niet meer ligt, maar dat het al gezaaid is, want het heeft al geregend: het kon dit jaar mooi op tijd gezaaid worden, dus het ziet er goed uit voor volgend jaar. En let op de vijgenboom, de granaatappel en de olijf: vanaf vandaag zullen ze vrucht gaan dragen. Als je wilt volhouden, let dan niet meer op het verleden. Blijf niet zo neerslachtig en twijfelend. Kijk naar Mij: Ik zal mijn zegen aan jullie geven! De tempel herrijst weer, en zo baan Ik Mij een weg. Vanuit die heilige tempel zal Ik jullie vrede en voorspoed geven (2:9). In Lucas 21 bemoedigt de Here Jezus ons ook zo: let op de vijgenboom die al ontbot: als je oplet zie je overal tekenen dat ik mijn zegen geef en dat mijn koninkrijk komt.

Hoe bemoedigt de HERE dus het volk? Hoe wil Hij dat ze volhouden? Door te zien op wat Hij gaat doen. Door te kijken naar wat Hij zelf beloofd heeft. Dat is niet altijd makkelijk te zien. We leven in het Nieuwe Testament. De akker van een gelovige staat niet opeens mooier in bloei dan die van een ongelovige. Je portemonnee raakt ook niet beter gevuld. God doet

zijn zon opgaan over bozen en goeden. Ook heb je als gelovige verdriet bij overlijden en ervaar je moeiten. Toch zegt de HERE: je mag leven onder mijn zegen: Ik ben met je (2:4)! Zie hoe Ik met mijn armen je wil dragen, voor je en achter je wil zijn. Hoe Ik trouw ben aan mijn belofte. Leef zo in dankbaarheid, terwijl je je zegeningen één voor een telt. Het goede dat God geeft in je leven en in de kerk, laat dat je kracht geven om vol te houden. God zegt: Ik zal mijn zegen geven. Van Hem, uit het heiligdom komt de zegen.

Zo mag je ook bezig zijn in de kerk en in het geloof. In het leven kunnen zonden zijn, maar als je met God wilt leven, zeg je niet: Nu ga ik zelf, uit eigen kracht heel hard voor de HERE dingen doen. Dan raak je uitgeput, zul je de moed opgeven. Verwacht het niet van mensen of van anderen. God zegt: Kom met een recht hart. Kijk naar Mij, verwacht het van Mij en van mijn Zoon Christus die voor u gestorven is. Als je je dan openstelt voor mijn zegen en goed oplet, zal ik werken, door mijn Geest. Dan zal Ik mijn zegen geven. Door die standvastigheid word je gered, zegt Jezus in Lucas 21:6.

Toekomstperspectief

Toch is daarmee het boek Haggai niet afgelopen. Haggai mag het volk nog verder laten kijken. Zoals de Here Jezus later kan zeggen over de tempel: Zie hoe mooi de tempel is, de tempel van Herodes, en zie hoe mooi die versierd is, maar van die tempel zal geen steen op de andere gelaten worden.

Er komen donkere tijden. Het lijkt op het boek Openbaring: uiteindelijk zal alles vergaan, voordat Jezus terugkomt. Zo spreekt ook Haggai over de aarde die zal beven.

Het is opvallend dat het boek Haggai zo eindigt. Dat boek waarin de mensen aan het begin aangeklaagd worden omdat ze zo bezig zijn met hun eigen huizen, met al die tijdelijke dingen hier. Ze leefden alleen voor het tijdelijke, dat vergaat. Hoe verleidelijk is het niet om te leven voor een mooi huis, een mooie auto en een gevulde portemonnee. Voor straks weer een welverdiende vakantie. Maar als je goed nadenkt, is dat hetzelfde als verliefd worden op een sneeuwpop. Er zijn veel dingen die mooi zijn en waarvan je kunt genieten. Maar het moet niet het één en al zijn, want uiteindelijk zal alles wat vergankelijk is, op een dag vergaan. Zelfs die prachtige tempel in Jeruzalem.

De Here Jezus waarschuwt in Lucas 21 uitgebreid voor die tijden. Het zal dan nog moeilijker zijn om op Hem te blijven vertrouwen. Je zult aangeklaagd worden. Van familie gescheiden worden. Wie zal dan kunnen volhouden? Ook Haggai waarschuwt voor de dag dat hemel en aarde beven.

Toch klinkt er in Haggai, bij die dreiging, ook een belofte voor de toekomst. Hij noemt dan Zerubbabel. Want Zerubbabel zal de herbouw moeten leiden. God zal hem beschermen. Hij wordt *knecht* genoemd, een term die wijst op zijn uitverkoren plaats voor de HERE. Hij wordt ook *zegelring* genoemd. Zijn grootvader was koning Jojakim geweest: maar die zegelring had God weggeworpen. Toch kiest Hij nu weer voor deze zoon van David. Deze Zerubbabel zal zijn als een zegelring aan zijn borst.

Zerubbabel zelf heeft niet veel kunnen doen voor het volk. Hij is niet lang gouverneur geweest. Als Maleachi tientallen jaren later begint te preken, lijkt het volk ook weer terug bij af te zijn. Maar... het *geslacht van David* heeft God liefgehad. Uiteindelijk leert Haggai het volk ook verder kijken dan de aardse tempel.

God koos voor het geslacht van David: *Jezus Christus* kwam. Alleen door Hem kunnen we echt volhouden. Hij stierf voor onze zonden aan het kruis van Golgota en geeft ons een rein hart. Dat is iets wat we als nieuwtestamentische gemeente steeds mogen gedenken aan het

avondmaal. Maar er zal in ons kerk-zijn en avondmaalvieren ook steeds een verlangen zijn. Een verlangend uitkijken naar die grote dag. Een besef dat de glorie hier nog niet compleet is. Straks wordt dat anders: dan zal Jezus Christus weerkomen op de wolken.

De zegeningen die God in dít leven geeft, zijn kostbaar: zijn nabijheid, zijn zorg, zijn beloftes. Daaruit mag je kracht putten om vol te houden. Tegelijk mogen we ook verder kijken: eens zal de aarde beven en zal het tijdelijke vergaan. Kijk maar verlangend uit naar dat grote moment, dat Jezus terugkomt. Wanneer we in het nieuwe Jeruzalem bij Hem aan tafel gaan en feest vieren. Wanneer er geen tegenslag of moeiten of tranen meer zijn, maar Jezus ons ontvangt in zijn huis. Wie door Gods genade volhoudt en gericht blijft op het einddoel, die zal die prijs ontvangen: ingaan in de hemelse tempel van God!